

TOHLE JE
PRÁVA VÁLEČNÝCH
ZAJATCŮ
TOHLE JE

TEREZA NOVOTNÁ
tereza.novotna@amo.cz

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání tří klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO a EU.

studentsummit.cz

instagram.com/praguestudentsummit

summit@amo.cz

twitter.com/studentsummit

facebook.com/studentsummit

youtube.com/studentsummit

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu avzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Tereza Novotná

Autorka je spolupracovnicí Asociace pro mezinárodní otázky a členkou přípravného týmu Pražského studentského summitu.

Autor: Tereza Novotná

Imprimatur: Jakub Drahorád, František Novotný,
Tomáš Jungwirth

Jazyková úprava: Barbora Novotná, Anna Martínková,
Jan Venc

Sazba: Petra Hubatková

Grafická úprava: Jaroslav Kopřiva

**Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
pro potřeby XXIV. ročníku Pražského studentského
summitu.**

© AMO 2018

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz

IČ : 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz

1 Úvod	— 3
2 Mezinárodní humanitární právo	— 3
3 Dokumenty o ochraně osob v průběhu války	— 3
3.1 Ženevské úmluvy	— 3
3.2 Dodatkové protokoly	— 4
4 Vymezení pojmu „válečný zajatec“	— 4
4.1 Status válečného zajatce podle ŽÚ III a DP I	— 4
5 Práva válečných zajatců podle ŽÚ III	— 5
6 Porušování ŽÚ III v historii	— 5
7 Současná kontroverze	— 5
7.1 Boj proti terorismu	— 6
8 Závěr	— 7
Otázky pro jednání	— 8
Seznam použitých zdrojů	— 9

1 Úvod

Ozbrojené konflikty v sobě vždy nesly stopy nezákonnosti a zajatci jsou jednou ze skupin, která bývá nejvíce ohrožena válečným bezprávím. Jejich práva jim byla přiznávána postupně, přičemž současná právní úprava se vyvíjela v průběhu několika staletí. Dříve bylo běžnou praxí válečné zajatce mučit, znásilňovat a zabíjet, od 18. století se však

pracuje na jejich právní ochraně. Tento dokument se pokusí představit historii zacházení s válečnými zajatci, jejich práva i několik pohledů na kontroverzi, která v současnosti obklopuje toto téma a dokazuje, že problematika válečných zajatců neskončila s II. světovou válkou, ale stále hýbe mezinárodním politickým děním.

2 Mezinárodní humanitární právo

Mezinárodní humanitární právo (dále jen MHP) je jedním z odvětví mezinárodního práva veřejného. Uplatňuje se v průběhu ozbrojených konfliktů, z toho důvodu bývá též nazýváno *válečným právem* nebo *právem ozbrojených konfliktů*. Jinak řečeno se jedná o pravidla „regulující průběh ozbrojených konfliktů, kdy omezují právo jednotlivých stran používat prostředky boje dle jejich libovůle a chrání osoby a objekty ozbrojeným konfliktem ohrožené“,

“ Pravidla pro použití války jsou začátkem míru. — Tomáš Akvinský³⁴

tedy také válečné zajatce. Hlavním cílem MHP je humanizovat ozbrojené konflikty a zmírnit jejich následky.¹

3 Dokumenty o ochraně osob v průběhu války

MHP se dělí na dvě hlavní odvětví, a to na právo ženevské a haagské. Ženevské právo se nazývá podle místa vzniku jeho nejdůležitějších pramenů. Haagské právo upravuje povolené prostředky a způsoby vedení boje. Hlavním dokumentem jsou *Haagské konvence* o vedení války, jež byly

výsledkem I. a II. haagské mírové konference v letech 1899 a 1907 svolané ruským carem Mikulášem II., a *Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu* přidaná roku 1954.² Nadále se však budeme zabývat pouze právem ženevským.

3.1 Ženevské úmluvy³

V roce 1864 svolal Mezinárodní výbor Červeného kříže do Ženevy diplomatickou konferenci, která měla vyřešit neuspokojivé právní postavení vojáků a zajistit jim alespoň právo na základní zdravotní péči v poli. Výsledkem této konference byla *Ženevská úmluva o zlepšení osudu zraněných vojáků v poli*. Ženevské úmluvy byly později doplněny o případ námořních konfliktů (1899) a o ochranu válečných zajatců (1929). Zločiny II. světové války však poukázaly na nedostatky předchozích úmluv. V roce 1949 tedy byla do Ženevy svolána nová diplomatická konference, kde byly

nově zformulovány čtyři *Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů*, které dodnes platí ve svém původním znění. Ženevské úmluvy, podepsány 192 státy, tvoří základ MHP:

I. *Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli*⁴

II. *Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečnicků ozbrojených sil na moři*⁵

III. *Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci*⁶

IV. *Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války*⁷

3.2 Dodatkové protokoly

Kvůli vzniku nových typů ozbrojených konfliktů (např. boj proti koloniální nadvládě, občanská či ekologická válka), byla v letech 1974-1977 svolána další diplomatická konference, která přijala dva dodatkové protokoly k Ženevským úmlouvám:

I. *Dodatkový protokol o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů*

II. *Dodatkový protokol o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní charakter*

4 Vymezení pojmu „válečný zajatec“⁸

Ženevské konvence rozlišují v mezinárodních ozbrojených konfliktech dvě základní kategorie osob, a to *kombatanty* („všichni členové ozbrojených sil strany v konfliktu s výjimkou zdravotnického a duchovního personálu“) a *civilisty* (mezi civilisty počítáme i osoby z boje vyřazené, které se dalších bojů již neúčastní, tedy raněné, nemocné, zajatce a trosečníky).

Zatímco kombatanti jsou chráněni právem haagským a jejich zabití v boji není klasifikováno jako vražda, ochranu civilistů upravuje právo ženevské. Kombatanti zároveň mají určité specifické povinnosti, které je nutné dodržovat, aby

mohli být chápáni jako legitimní členové ozbrojené složky strany konfliktu. Mezi tyto povinnosti patří například povinnost nosit otevřeně zbraň a/nebo uniformu, což jsou základní rozlišovací znaky kombatantů od civilistů. Civilisté se nemohou účastnit ozbrojeného konfliktu a před útoky kombatantů jsou chráněni Čtvrtou Ženevskou úmlouvou pouze tehdy, dokud se sami nechopí

“ Není povinností strany konfliktu kombatanta zajmout, pokud však tak učiní, je její povinností na něm aplikovat všechny právní důsledky plynoucí ze Třetí Ženevské úmluvy.

zbraně.

Válečným zajatcem (ang. prisoner of war/POW) se stává kombatant či osoba z boje vyřazená, „*kteří se ocitne v moci nepřátelské strany, ať již v důsledku zranění, nemoci, ztroskotání, vzdání se nebo zajetí. Takové osoby pro protivníka nadále nepředstavují nebez-*

pečí a jsou chráněny Třetí Ženevskou úmlouvou.“ Válečným zajatcem se osoba může stát pouze v průběhu ozbrojeného konfliktu. Není povinností strany konfliktu kombatanta zajmout, pokud však tak učiní, je její povinností na něm aplikovat všechny právní důsledky ply-

noucí ze *Třetí Ženevské úmluvy* (dále také ŽÚ III) a repatriovat ho neprodleně po skončení bojů. Zadržení válečného zajatce nesmí být chápáno jako trest, ale pouze jako předejití jeho další účasti na průběhu konfliktu. I z tohoto důvodu nejsou zajatci internováni ve vězení, ale v zajateckých táborech - pouhým zajetím totiž nejsou obviněni z žádného zločinu.⁹

4.1 Status válečného zajatce podle ŽÚ III a DP I

Válečným zajatcem se může stát osoba spadající do jedné z šesti následujících kategorií: příslušníci ozbrojených sil jedné ze stran konfliktu (včetně členů lodních posádek); příslušníci jiných milic (včetně organizovaných hnutí odporu); příslušníci ozbrojených sil vlády, kterou mocnost držící zajatce neuznává; dále obyvatelé neobsazeného území, kteří se spontánně chopili zbraně v defenzivě proti invazivnímu vojsku; příslušníci civilního obyvatelstva doprovázející ozbrojené síly a vybavení speciálním průkazem totožnosti strany konfliktu, k níž ná-

leží (např. kuchaři, vojenští dopisovatelé), a konečně hlava státu a členové vlády, kteří mají podle MHP rovněž nárok na status POW. „*Oproti tomu se za válečné zajatce nepovažují diplomaté, kterým musí být umožněn návrat do země původu.*“¹⁰ (viz čl. 4 ŽÚ III).¹¹

První Dodatkový protokol (1977) potom rozšířil pojem mezinárodního ozbrojeného konfliktu o *válku za národní osvobození*, rozšířil se tím tedy i pojem kombatant (resp. válečný zajatec) - nově do této kategorie spadají i tzv. *guerriloví bojovníci* (známí také jako partyzáni).

5 Práva válečných zajatců podle ŽÚ III¹²

ŽÚ III se vztahuje na všechny případy vyhlášené války nebo jakéhokoli jiného ozbrojeného konfliktu (a to včetně částečné i úplné okupace území).¹³ Dále specifikuje, že váleční zajatci nejsou v moci jednotlivců, kteří je zajali, ale v moci celé nepřátelské mocnosti.¹⁴

Po upadnutí osoby, která má nárok na status POW, do zajetí, je tato osoba při výslechu povinna udat pouze své jméno, hodnost, datum narození a identifikační číslo. Pokud odmítne, ztratí nárok na výhody statusu POW. Výslech musí být prováděn v jazyce, kterému zajatec rozumí.¹⁵

S válečnými zajatci se musí vždy nakládat lidsky bez ohledu na jejich rasu, barvu pleti, pohlaví, náboženství apod. S ženami bude nakládáno stejně příznivě jako s muži.¹⁶ Každý čin ze strany mocnosti, v jejíž moci zajatci jsou, který by měl za následek smrt nebo zranění zajatce, je vážným porušením této úmluvy. Zejména nesmí být zajatci podrobena žádná formě mučení, ani za účelem získání informací, a lékařským pokusům. Musí být rovněž chráněni před každým násilným činem, zstrašováním, ponižujícím zacházením nebo urážkami.¹⁷ V nejkratší možné době také musí být zajatci přesunuti do bezpečné vzdálenosti od bojového pásma.¹⁸

6 Porušování ŽÚ III v historii

Historie nabízí mnoho případů, kdy byla ŽÚ III vážně porušena a se zajatci, majícími nárok na status POW, nebylo nakládáno dle jejich práv.

Mezi příklady vědomého porušování ŽÚ III lze uvést nejen zločiny II. světové války (za mučení a zabíjení zajatců byli

7 Současná kontroverze

I přesto, že je Třetí Ženevská úmluva platnou a uznávanou právní normou MHP od roku 1949, v kontextu moderních ozbrojených konfliktů jsou její definice mnohdy nepřesné a nedostávající potřebám 21. století. V následujících kapitolách je uveden jeden z jejích nedostatků, s nímž se potýká současné mezinárodní právo a který by mohl být důvodem pro novou kodifikaci ŽÚ III pro ozbrojené konflikty 21. století či vytvoření IV. Dodatkového

Zajatci mají nárok na ubytování, ošacení, stravu, hygienu a lékařské prohlídky. Zajatcům také musí být ponechána veškerá volnost ve výkonu jejich náboženství či dobrovolné práce.¹⁹ Váleční zajatci mají rovněž právo odesílat a přijímat poštu, přičemž cenzura této korespondence musí být provedena co nejrychleji a pouze v nezbytně nutné míře.²⁰ Budovy, v nichž jsou zajatci ubytováni, musejí být viditelně označeny, aby se předešlo nechtěným ztrátám při leteckém útoku. Užití zbraně proti válečnému zajatci (i v případě, že by byl na útoku) by mělo být až krajním prostředkem.

Útěk válečného zajatce se považuje za zdařilý, pokud zajatec dostihne ozbrojené síly spojenecké mocnosti nebo mocnosti, k níž náleží (ať už na souši či na moři) nebo pokud opustí území mocnosti, která ho zajala. Pokud je uprchnuvší zajatec znovu zajat, nepodléhá žádnému trestu za svůj dřívější útěk.²¹ Válečné zajatce rovněž mohou soudit jen soudy vojenské a žádný nemůže být odsouzen bez možnosti obhajoby.²² Váleční zajatci budou repatriováni ihned po skončení aktivního nepřátelství a nesmí již být znovu nasazeni do aktivní vojenské služby.²³ Zajatci zemřelí v zajetí mají právo být s úctou pohřbeni, s ohledem na jejich náboženství, a jejich hroby musejí být řádně označeny.²⁴

odsouzení jak členové německé, tak japonské strany), japonskou okupaci Mandžuska a Koreje, ale také válku v Jugoslávii. K souzení těchto zločinů byly vytvořeny specializované mezinárodní trestní tribunály, většina viníků byla odsouzena za zločiny proti lidskosti.

protokolu, který by tyto sporné pasáže upravoval.

III. Dodatkový protokol o přijetí dalšího rozeznávacího znaku byl přijat v roce 2005. Kromě již existujících rozeznávacích znaků zdravotnických jednotek (červeného kříže a červeného půlměsíce) zavádí nově znak červeného krystalu.³⁵

7. 1 Boj proti terorismu²⁵

Jedním z problémových pojmů je nejasně vymezený boj proti terorismu. Jelikož v době vzniku Ženevských úmluv pojem „terorismus“ (v takovém významu, v jakém je používán dnes) neexistoval, neexistuje ani žádná jeho uspokojivá definice a právní úprava v MHP. Terorismus přitom představuje jeden z nejzávažnějších problémů současného světa. Svědčí o tom i jednomyslné přijetí rezoluce č. 1373 Radou bezpečnosti OSN 28. září 2001, díky níž byl zřízen Protiteroristický výbor UNSC.²⁶ Členové tohoto výboru jsou totožní s členskými státy Rady bezpečnosti a společně pracují na posílení mezinárodní spolupráce v globálním boji proti terorismu.²⁷

Válka a terorismus mají mnoho společných prvků, například akty násilí, politické nebo ideologické motivy a ničivé důsledky pro civilní obyvatelstvo. MHP však nedokáže jasně stanovit, jestli je vojenská akce teroristickým činem či například povstáním opozice proti vládnoucí garnituře. Z tohoto důvodu nebyla také OSN schopna schválit adekvátní opatření, jelikož se členské státy nedokázaly shodnout na definici teroristického činu, ačkoli se o to snaží přes 60 let.

Valné shromáždění OSN tedy používá následující vyjádření v souvislosti s definicí terorismu: „Trestné činy zamýšlející nebo plánující vyprovokování teroru u široké veřejnosti, ve skupině osob nebo u konkrétních osob, pro politické účely, jsou za jakýchkoli okolností neomluvitelné, bez ohledu na politické, filosofické, ideologické, rasové, etnické, náboženské nebo jiné faktory, které by mohly být použity k jejich odůvodnění.“

S neschopností definovat pojem terorismus souvisí také otázka, zda se na globální boj proti terorismu vztahují normy MHP a měly by se v jeho průběhu aplikovat. Terorismus (jakožto fenomén) se totiž nedá pokládat za legitimní stranu ozbrojeného konfliktu.

7. 1. 1 Status „nelegálního kombatanta“

Každá osoba, která se ocitne v rukou nepřátelské moci, musí být podle ŽÚ vybavena statusem, který jí má zajistit alespoň minimální ochranu a podmínky zadržení. Podle MHP není

ŽÚ IV se dále k ochraně „nelegálních kombatantů“ vyjadřuje následovně: „Má-li strana v konfliktu na svém území vážné důvody k podezření, že osoba, chráněná touto úmluvou, vyvíjí činnost škodlivou pro bezpečnost státu, nebo je-li zjištěno, že skutečně takovou činnost vyvíjí, nemůže se taková osoba dovolávat práv a výsad poskytovaných touto úmluvou, které by mohly být na újmu bezpečnosti státu, kdyby jich bylo užito v její prospěch.“ (viz čl. 5 ŽÚ IV)

možné, aby osoba zůstala bez statusu, resp. že každá osoba, jež se ocitne v rukou nepřítele, musí mít nějaký status – civilista, kombatant či nekomatant (osoba z boje vyřazená). Neexistuje nic mezi tím a nikdo nemůže být v rukou nepřítele a stát mimo právní rámec.²⁸

S problematickou definicí terorismu se pak váže i problematická definice teroristy, přesněji tedy určení jeho statusu. Pokud by mu byl udělen status civilisty, je pod ochranou Čtvrté Ženevské úmluvy pouze v případě, že neporušil podmínky v ní obsažené (např. nechopil se zbraně v průběhu ozbrojeného konfliktu).

Pro udělení statusu kombatanta (resp. statusu POW) by bylo nutné považovat terorismus za jednu z legitimních stran konfliktu (terorista by tedy musel být součástí větší organizované skupiny – teroristické organizace – což je ovšem velmi těžké prokázat) a zajatým teroristům poskytnout všechna privilegia plynoucí ze statusu POW.

Z důvodu neochoty vládních administrativ přiznat zajatým teroristům status POW byl vytvořen zvláštní pojem *nelegální kombatant* (ang. illegal/unlawful combatant) s chabou (zda-li vůbec nějakou) oporou v mezinárodním právu.

Tento pojem začala používat americká administrativa prezidenta G. W. Bushe po událostech 11. září nejprve pro označení členů Tálibánu a Al-Káidy, později jako souhrnné označení všech nepřátel v boji proti terorismu. Ačkoli by se v MHP měla uplatňovat presumpce statusu POW, zařazením do skupiny, kdy nejsou ani civilisty ani kombatanty, se zajatci nachází v jakési „šedé zóně“ v podstatě mimo jakoukoli ochranu Ženevských úmluv a zcela pod pravomocí státu. Toto postavení bylo odůvodněno zcela novým typem konfliktu, jež nezapadá do

„tradičního“ rámce MHP.²⁹

Problematika statusu teroristů je například ústředním bodem právní debaty o zákonnosti zadržování osob v americké věznici Guantanamo Bay na Kubě a zacházení s nimi.³⁰ V době války je zadržování legitimním nástrojem stran konfliktu, který

8 Závěr

Otázkou zůstává, jak vymezit status „nelegálního kombatanta“, tedy teroristy. Měly by mít tyto osoby nárok na status POW a všechny právní výhody z toho plynoucí? Pojem „nelegální kombatant“ se v poslední době stal spíš „ideologickým nástrojem, jehož pomocí určité státy kvalifikují své nepřátele, a tím jim nejen upírají právo na individuální určení statusu, ale současně ospravedlňují porušení MHP a jiných norem mezinárodního práva“.³¹ Stálí členové Rady

bezpečnosti jsou ale v tomto ohledu takřka nepostihnutelní, což poukazuje na jasnou politizaci celé problematiky.

V této otázce stojí na jedné straně státy, jejichž obyvatelé se stali oběťmi teroristických útoků posledních let a které přirozeně nechtějí zajatým teroristům poskytovat právní výhody statusu POW.

Na druhé straně se však objevuje příklad zneužití rozsáhlého a nejasného pojmu „nelegální kombatant“ administrativou Spojených států v případě věznice Guantanamo či Abu Ghraib v Iráku, kdy zajatci mohli být vězněni a mučeni bez jakéhokoli obvinění, protože na „nelegálního kombatanta“ se

slouží k zabránění navrácení nepřátelských sil zpět na bojiště. Tato detence ale musí být vedena dle pravidel stanovených zákonem, zadržený musí být informován o důvodech zadržení, a zároveň musí být bezodkladně předveden před soudce, který má přezkoumat zákonnost zadržení.

nevztahuje žádná právní ochrana Ženevských úmluv.³²

Třetím pohledem je potom pozice autoritářských států, které za „nelegální kombatanty“ mohou označit jakoukoli le-gální formu opozice režimu v ozbrojeném konfliktu (tzn. povstalce a guerrilové bojovníky) i v době míru.³³

Výzvou do budoucna je tedy řešení sporného právního postavení „nelegálních kombatantů“/teroristů, tj. vytvoření

přesnější definice či samostatného dodatkového protokolu, která by pokrývala potřeby moderních konfliktů (zejména boje proti terorismu) a která by nemohla být

tak snadno obcházena státními administrativami za účelem zbavení se právních závazků vůči kombatantům s nárokem na status POW. Cílem takové definice/dokumentu musí být znemožnění obcházení Ženevských úmluv, zajištění spravedlivého soudního procesu a přezkoumání přidělení statusu POW všem obviněným kombatantům, ať už by se jednalo o členy teroristické organizace nebo o členy legální opozice režimu.

“ Otázkou zůstává, jak vymezit status „nelegálního kombatanta“, tedy teroristy.

Otázky pro jednání

1. Má Váš stát zkušenosti s trestními tribunály nebo se souzením válečných zajatců?
2. Má Váš stát zkušenosti s porušováním Ženevských úmluv o ochraně obětí války (zejména pak ŽÚ III)?
3. Jsou na území Vašeho státu síly usilující násilnou metodou o odtržení části území či změnu státního zřízení? Pokud ano, jak je k nim přistupováno z hlediska mezinárodního humanitárního práva?
4. Jaký má Váš stát postoj k boji proti terorismu?
5. Potýká se s nějakou teroristickou organizací na svém území?
6. Stali se obyvatelé Vašeho státu v posledních letech oběťmi teroristického útoku? Pokud ano, jaký postoj zaujímá Váš stát k jeho pachatelům a jejich souzení?
7. Využívá administrativa Vámi zastupovaného státu označení „nelegální kombatant“? Pokud ano, kriticky zhodnoťte, zda jej využívá oprávněně

Seznam použitých zdrojů

- 1 ZÁSTĚROVÁ Anna, Mgr., Právní postavení válečných zajatců (diplomová práce), Právnická fakulta UK, 2017 (str. 2-3)
- 2 Válečné právo, Iuridictum - Encyklopedie o právu (dostupné online z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Válečné_právo)
- 3 JUKL Marek, Ženevské úmluvy a Dodatkové protokoly (stručný přehled) (viz: <https://www.cervenykriz.eu/cz/mhp/konvence.htm>)
- 4 Plné znění ŽÚ I viz: https://cs.wikisource.org/wiki/První_Ženevská_úmluva_o_ochraně_obětí_války
- 5 Plné znění ŽÚ II viz: https://cs.wikisource.org/wiki/Druhá_Ženevská_úmluva_o_ochraně_obětí_války
- 6 Plné znění ŽÚ III viz: https://cs.wikisource.org/wiki/Třetí_Ženevská_úmluva_o_ochraně_obětí_války
- 7 Plné znění ŽÚ IV viz: https://cs.wikisource.org/wiki/Čtvrtá_Ženevská_úmluva_o_ochraně_obětí_války
- 8 ZÁSTĚROVÁ Anna, Mgr., Právní postavení válečných zajatců (diplomová práce), Právnická fakulta UK, 2017 (str. 29-30)
- 9 Prisoners of war and detainees protected under international humanitarian law, International Committee of the Red Cross (dostupné online z: <https://www.icrc.org/en/document/protected-persons/prisoners-war>)
- 10 FUCHS, Jiří. Mezinárodní humanitární právo. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2007 (str. 118)
- 11 Convention (III) relative to the Treatment of Prisoners of War. Geneva, 12 August 1949; Treaties, States Parties and Commentaries, International Committee of the Red Cross (dostupné online z: <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/INTRO/375?OpenDocument>)
- 12 Plné znění ŽÚ III viz: https://cs.wikisource.org/wiki/Třetí_Ženevská_úmluva_o_ochraně_obětí_války
- 13 čl. 2 ŽÚ III
- 14 čl. 12 ŽÚ III
- 15 ZÁSTĚROVÁ Anna, Mgr., Právní postavení válečných zajatců (diplomová práce), Právnická fakulta UK, 2017 (str. 40)
- 16 čl. 14 ŽÚ III
- 17 čl. 13 ŽÚ III
- 18 čl. 19 ŽÚ III
- 19 čl. 34, 38 a 49 ŽÚ III
- 20 čl. 71 a 76 ŽÚ III
- 21 čl. 91 ŽÚ III
- 22 čl. 84, 93 a 99 ŽÚ III
- 23 čl. 117 a 118 ŽÚ III
- 24 čl. 120 ŽÚ III
- 25 Compass - Manual for human rights education with young people, Council of Europe, 2012 (str. 582-589)
- 26 Security Council Counter-Terrorism Committee (dostupné online z: <https://www.un.org/sc/ctc/>)
- 27 In Fight against Terrorism, Security Council Adopts Resolution 2322 (2016) - Aiming to Strengthen International Judicial Cooperation, Meetings Coverage and Press Releases, United Nations (dostupné online z: <https://www.un.org/press/en/2016/sc12620.doc.htm>)
- 28 International humanitarian law and terrorism: questions and answers, International Committee of the Red Cross (dostupné online z: <https://www.icrc.org/eng/resources/documents/faq/terrorism-faq-050504.htm#Whatlawappliesstopersonsdetainedinthefightagainstterrorism>)
- 29 MEZULÁNÍK Tomáš, Mgr., Terorismus a mezinárodní právo: případová studie Guantánamo Bay (diplomová práce), Právnická fakulta MUNI, 2014
- 30 What to know about Guantánamo Bay, CNN politics, 2016 (dostupné online z: <https://edition.cnn.com/2016/08/17/politics/what-to-know-about-guantanamo-bay/index.html>)
- ZÁSTĚROVÁ Anna, Mgr., Právní postavení válečných zajatců (diplomová práce), Právnická fakulta UK, 2017 (str. 32-39)
- 31 ZÁSTĚROVÁ Anna, Mgr., Právní postavení válečných zajatců (diplomová práce), Právnická fakulta UK, 2017 (str. 32-39)
- 32 ROBERTS Adam, Can the Geneva Convention still protect PoWs?, Independent, 2003 (dostupné online z: <https://www.independent.co.uk/voices/commentators/adam-roberts-can-the-geneva-convention-still-protect-pows-112252.html>)
- 33 MUNIR Muhammad, The Layha for the Mujahideen: an analysis of the code of conduct for the Taliban fighters, 2011 (dostupné online z: <https://>)

www.icrc.org/fre/assets/files/review/2011/irrc-881-munir.pdf)

34 BLOKEŠOVÁ Nikola, Bc., Koncept spravedlivé války a jeho vnímání a využití v současnosti (diplomová práce), Fakulta sociálních studií MUNI, 2016

35 Červený krystal - další rozeznávací znak, Český červený kříž (dostupné online z: https://www.cervenýkříž.eu/cz/novy_znak.aspx)

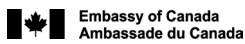

tohle je generální partner

tohle jsou TOP partneři

tohle jsou partneři

tohle jsou podporovatelé

tohle jsou mediální partneři

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

RESPEKT